

ᠭᠤᠨ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠨ ᠤᠯᠤᠰ ᠤᠨ ᠤᠯᠤᠰ

— Գրաճաշիկ հարցում, ժամացույց չկայեցայ, պարոն: Միեւնոյն ծառայողներն ուրիշ լատ ընտանիքներու ալ մատուցած էին այսպիսի պարագայից մէջ խորհարար կէս ժամ, երեք քառորդ կը ստեն ինձ:

— Եւ յետոյ ի՞նչ ըրիք:

Ռընտախէն հեղեղոտ մեռով մը դատարին երեսը նայեցաւ:

— Գարնը Գառնախէջ, լաւ ըրիք կանաւ աղջաբարեկով ինձ թէ մեր հարմուներն ուշադրէ՛ր պիտի ըլլան: Մինչեւ իսկ դառն ճիւղէ չէք: Լաւագոյն էք ըսել եղածն:

— Քանի որ կանխաւ իմացուցի մեզ պարոն, իրաւունք չունիք նեղանալու: Կընդգրծմ ուրիշն որ համիք պատասխանելու:

— Մէրոսն վերագոյնաց, ըսաւ Ռընտախէն: Գողցում թէ քամի:

մամբ» դե՛կ սա մտածմամբ լի է լը՛կ նրկական նշանակութեամբ այս վանքեր ապառաջ մեծ Հայաստանի մէջ իր ներկայացնեն, զոր խոնհիւնեան առաջին պայման է պահպանել և ապահովել լուսարժէ և սպասելով ապագայ արդիւնաւորման Աճա՛ր երկաթուղիք իր շնորհի փողը լիկում մէջ, և պիտի զայ Ժամանակ ուր այս վանուղ Հոգիք մեծ արժէք պիտի ստանան, Այժ օրք գտէ մեզ չտեսնե՛ք, Բայց Ժողովք մը ինչ կենաց մէջ տարիները վայրենաններ են միայն: Իսկինք մեր Նախնիք ամենաբն հոգեհոգութեամբ են նեղող կեանքը այն Հաստատութիւնները մեզ Հաստացած են ըստ կարի անկեմար, մեր ալ պարտքն է գտնել անկուրստ փոխանցել յաջորդ սերնդոց, ի՞նժէ չենք գիտցած մեք իսկ օգտիլ աննշմէ: Շատ վանքեր այնպիսի անհոգ կենքալի կը տըն, անստան իր աննշ կարուածք կկրակարծ փտանցաւոր վիճակի մէջ են, և ըստ միջ վանորէից Խորհրդոյն առաւորին պարտաւորութիւնն է վանորէից կայունաժական և ուրիշ սեփականութեանց ապահովութեան Հսկիւ, ստորդ և մանրամասն վիճակագիր և պաշտօնախօսողներ ձեռք բերել, փարպկան և օրինական չըրանակաց մէջ ըստ կարի ապահովելու Համար այն ընդարձակ սեփականութիւններ ունենալ, իսկ այս սիդորները պէտք է դնել որ և ի՞նժէ ամեն վանքերու չէ տրուած ընդհանուր կըզկին օգտակար լինել, ամենքն ալ պարտաւոր են օսական գէ՛թ իրենց անմիջական չըրակայից օգտակար լինել: Շատ գիւղերու և աւաններու Համար վանորէից Հետ յարաբերութիւնը պտիլի ձեռնայ ներքեւ միայն կը ներկայանայ, Բայց ի՞նժէ դիւղացիք իրենց կըցածը կը Նուիրեն վաճեքերուն, ասոնքն ալ դիւղացիներուն գէ՛թ բարոյական և հոգեւոր փութարկնութիւն մը պէտք է ընեն, ի՜նչ մեր պահանջում մ'է արդեօք առաջադրելի որ անարար ամեն վանք բարձր կամ ստորին բայց վերջապէս գպտցը մ'ունենայ, ուր նայն նորրորդացիք դատարարակցին, և ասոնք ալ իրենց կարդին չըրակայ գիւղերի փոքր ի շատէ լուսաւորման նպաստեն, Ինչուցանք տղայքը կրկին մի կողմ հարձակ, նոյն իսկ ջրա ի սկիւս կը լռեն ի՞նժէ լանկականք իր ծուլանան չըրակայ գիւղերը յը՛րի մերժ ընդ մերժ ի հոգեւոր սփոխման անդադի Ժողովք գլանաւ Աստուծո Հմարտիս զիգորմներ են, զորս բառնալու Համար ո՛չ մեծ զբաղմունք չունի կարկուր են, ո՛չ ալ կարաւարկական կամ օրինական միջամտութիւն: Մեր շատ մը վանականաց մեծադոյն լիկը լուի կիւնեն՝ ըստ մեզ ո՛չ ալ զբաղմունք չունի, և ո՛չ արդարութիւն, ալ ծուլութիւն: Ամենին դարձմանայն ենք անդամ իրենց վանական աշխատաւորութիւններէ կրնան չիլ մը Ժամանակ լուսալի մտանկայ գիւղացեցող Հոգեւոր և մտաւոր պիտայք գտանցելու, օգտակար քարոզներ և իրարաներ խօսելու, զիւղային նախակրթարաններ բանալու անդադրող ամպկցութեանք, ուր

փոխի ի փոխ վաճառական դասակարգին, նրա էրը հեռաբանակ էլաք ամեն տարի հապարարդ օրակները կուտան այդ դասակարգի խղաղի ժողովրդեան մէջ՝ զպրօններ բանալու համար, Վանքերն ալ ամեն տեսակէտով պարտաւոր են նոյն նպատակին դիչ չատ օղենլ:

Չնչը պատանկերդ րանխորդր ամեն Վանքի մէջ Արմաշու Վանուց փայտէ բանին նման, կամ գէթ հեռախորդ Արաբաքանի Վանուց մէջ բացուած վարժարանին նման եկեղեցական ուսումնարաններ հաստատուին Բայց Աղշնան չույտ իրաւունք ունի սղեղելու որ ամեն Վանք բանի իր օգտակար լինի, եթէ ոչ ընդհանուր Աղշին գէթ չըր՝ զակալ մի քանի գիւղերու, միեղեւն ինչմա Վանքերն ալ Ուս հասարակ իրենք իրենց անգամ օգտակար եղած չուինին Եւ էրօղ, կը լսենք, կամ դատաւային թէ՛ Վանքի լիւանց մէջ կը կուղաճաք, թէ՛ այն ինչ Վանք պարտաւոր ներքեւ կը հնէէ, — աւանց սակալի երուտագծի մի: Սակարբանց Վանք մը լինելով, — Ուս ինչ Վանք միաւրան չուին, այն ինչ ալ անխիստանութեան կամ ներքին երկպառակուելու մասան է: Ապալիլ Վանքերը նաեւ իրենց ներքին պայտանութեան օգտակար ընել և յետոյ անոնցմէ բարոյական և իմացական ծառայութիւն մը քաղել յոգուն չըլիապիլով: Վանքողիկ խղիչկոյն պարտաւորութիւնն է, եթէ իւր անդամը լըճօրեն ըստնեն իրենց պատան Բայց եթէ չուտանան միբացական դպրակարանց փոխանակութեանց եւեթ, եթէ ծուլութեան օրինակն իրենք իսկ տան վաճառականներն հրաժարականներով և բացառականութեանք, սահմանադրական արամագրութիւնք իրենց փոշներուն տակ կրնան մնալ, մեր իղենն ու բազձանքներն մեր իրտեքուն մէջ:

Կը մուռնաք սակայն թէ Վանքեկ եւած Գատրիարք մ'ունենք, որ աղէկ կը հաստատի վաճառական լիւղուն, որ կը բազանցապէս «եկեղեցական» մարդ է, և եթէ իրբու սահմանադրական Գատրիարք փայտիկն դրօշդ մէջ իւր ընթիացք երբեմն թիւղ իսկ համարուի, չուրացուիլ թէ նախանձանքիդ է տակ եկեղեցական դրօշն ու ինդրոց մէջ, և հետեւ, ապէս իրաւունք ունենք սպասելու թէ Վանքեկը բարենորոգման և աղլիւսանորոման պը դղիլի ձենարբութեան ամենայն աղլիւսութեանը ոյժ պիտի տայ և: Ամենպատուութիւն, որքէն զի Վանքեկը նորակալով թըրջալոշն եւ իւր նախորդներուն պէս լոկ անուն էր չլինի, Վանքեւրու բարենորոգման հետ լինելուր բարենորոգման եւ օրուն խղիլ է: Աղլիւսան ժողովին այս խղիւղով պիտի արդիլ, վիճակաց վերակաղովութեան ծրագրուն վիճարանութեան առթիւ: Աղլիւսացական և քաղաքական արդի պայմանաց համեմատ առաջնորդական վիճակներու նոր պատանու մ'ընել և անոնց սահմանները ճշկիլ գծել անհրաժեշտ պէտք մ'է: Վիճակներ կան որք յոյժ

զորք արձակ են, և ուրիշներ՝ յոյժ
 վարդ։ Ի՞նչ առաջնորդաց ապրումն
 ապահովելու, թե վիճակներու կառա-
 վարութիւնը կանանուսրելու և գաւ-
 րացնելու համար սահմանաց նոր դժու-
 ւ և ուղղութիւն ակնկեր։ Կարեւորու-
 թիւն ունին։ Առաջնորդաց յարաբե-
 թիւն կերպին, աննոց ընտրելու-
 թիւնաց և ապրումին նկատմամբ ալ
 կարեւոր արժանադէրութիւններ կը պա-
 րուհակ վիճակաց վերաբերացման
 ծրարելին, որ Ազգային Ժողովոյ լուրժ-
 ապագայութեան արժանի է, որպէս
 ապագան տան ինքիւրք որք զատուաց
 մէջ ազգային վիճակը բարոյսելու կը
 միտին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

ՈՐՈՒՆԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ՖԻՆԱՆՍ, ՌԵՍԻՍԵ, ԻՏԱԼԻԱ

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նա-
 խարար Պ. Սփիլլէր Հանրապետակա-
 նաց մէկ մասէն և Միապետականաց
 և Գոյանձեկանաց կողմէ պահարա-
 յանք ալն ենթակայութեան թէ
 Ռուսիոյ հետ Ֆրանսայի յարաբե-
 թիւնը պարզին են այս օրերս։ Այս
 ենթադրութիւն ելէն հիմ մ'ունին
 ա է թէ Ռուսիա չի ճանչնի խոսկան
 թէ Եւրոպայի վիճակն Հապէշտատնի վրայ,
 մինչ Ֆրանսա։ Պ. Սփիլլէրի անօրի-
 նակական ներքին ուսարկութիւն չի
 յարուցաներ այն թեւարկութեան
 դէմ, ինչպիսի Ժողովոյն մէջ միապե-
 տական Պրէմիէրի մարդկոյն կողմէ
 ուղղեալ Հազարմայ ար առկիւ, Պ.
 Լըքսուս և այլք Ժամբար յայտնելին
 որ Պ. Սփիլլէրն նախ թէ ինչ կ'ընէ
 Ռուսիա և ըստ այնմ յարժի։ Պ. Սփիլ-
 լէր պատասխանեց թէ ինչ Ֆրանսայի
 չափանքն միայն կը նայի և ոչ թէ
 այս կամ այն Տէրութեան բրամմի, և
 ըստ այնմ կուտայ իւր որոշում։ Առ-
 օրի պատասխարքը պատասխան մը Բայց
 Ռուսարկութիւնը Ֆրանսացեոց մէկ
 մասը, նոյն թիւ ամենին ապտուսող
 համարուած մասն, այն ատիճան
 դձուրեան տարած է, որ առանց
 խորհելու կը պահանջեն որ Ֆրանսայի
 արտաքին գործոց նախարարն յամե-
 Նային կ'որ հետեւող լինի ռուս քա-
 ղաքանիստութեան։

Ռուսիա իրեն յատուկ պատճառ-
 ունի Հապէշտատնի վրայ Իտալիոյ
 թէ Եւրոպայի վիճակն հանգել։ Ռուսիա
 լիակալ կուտայ թէ հապէշ Եւրոպի-
 շտա մտ և ռուս Եւրոպեոցն, և այս
 կրօնային մեքանք օրութիւն յարաբ-
 թիւններ է փոխադարձ յարաբե-
 թիւններ։ Երկուք երկուք կ'երեւոյն-
 անք փոխադարձարար տոցելութիւն-
 ներ տուած են, և հապէշ և ռուս մե-
 ղովորաց մինչ համակրութիւն մը
 հաստատուած է, որով Ռուսիա չէ կա-
 րող անտարբեր մնալ Հապէշտատնի
 ճակատագրին։ Եւ լեւոյ, Հապէշտա-
 տնա յարում վրայեր հետեւ կողմա-
 կերպեալ Տէրութեան մէ, քիչ շատ

այս դադարախիլիէտ, և չի կրնար համեմատուիլ արիւրիկեան սուամարիթ վայրերի ժողովրդոց, որք առաջին դարադրին հպատակութիւնն կենեմարկին: Գոնիոյի Գետնութեան կազմութեան առթիւ գաղթական ձեռնարկութեանց հաստատութիւնները հրդեհին հպատակաւ տրամադրուած լինելը չին վերաբերել Հապէշաստանի, Իտալիոյ չի կրնար ուրեքն բոլորովին իրացնել հպատակաստան արեւելիկ լեռնարկութիւն մը հաստատելով որուն համեմատ ուրիշ և րապիտ ճեղքութիւն կարեւորեան յարաբերութիւն տառել Հապէշաստանի հետ բաց լեժի Իտալիոյ միջնորդութեամբ, Բաց ատուի, Հապէշաստան Իտալիոյ վիճակի մէջ լինելու համեմատ և վերջնական կառավարութիւն մը չկայ առ այժմ, և իրենք ապւստի կարելի չըլլաւան անօրինութիւն մը ընել Հապէշաստանի ազգայն վիճակին նկատմամբ, Կարելի չէ յեղաշրջում մը ծագի, որ փճացնէ Իտալիան լեռնարկութիւն:

Այս դարախիւս և քաղաքական կառառութեան մը մի սիւս շնորհները հասան և լեռնարկութիւնը, Բաց ժըրմանա չուրի Իտալիոյ հետ ձգտող կարողութիւն լինենք ունի և գաւառացիներ իրեն չկրնարեղ աշխարհի սնդրոյ մը մէջ ընդ գիւնութիւն յարաբերութիւլ Իտալիան քաղաքականութեան դէմ:

ՍԵՐՊԻՈՒ ԵՒ ՉԵՆՈՒԱԿՈՐԱՆ

Գեղարատ յունար 27 թիւով կը հնտադրուի լեժի Նիքոլա Խլիան յայտարարած է սերպ կառավարութեան լեժի ինք ըստ լեժիւնի մէջ Սերպիոյ գահուն, և լեժ իւր փոխի Բարաւորիւի իշխանին հետ իւր անհամաձայնութիւնը անձնական բաներ են և լեժիոյ զահուն չեն վերաբերի:

ԴԱՆՈՒԹԻ ՄԱՅՑ ԿԱՌԱՐՔ

Դ. Մէրիս, Թիվ-Լիլ ֆրանսական Գեղարատ լեժան Նիկայացուցիւք, Գուք-Նէլ եկաւ, Գանունի փրայ ուումանական եղբորդին դէպ ի ծաղրուճա կամրի ի ինտութեան վերաբերեղ զանտիւր լեժիւն իրենքն աւարտիտ: Այս քննութիւն, ինչպէս ծանուցուցաւ, նուաւորդի գրտաւ էր: Ամենէն փորդին զրամ էր այս ֆրանսական ընկերութիւնը, 7,657,617 ֆր: Ամենէն շատ պահանջած էր անդիւրկան ընկերութիւն մը, 17,630,084 ֆր: Է. Դիէլի ֆրանսական ընկերութիւնն ինն միլիոն ֆր: պահանջած էր:

ԴԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դիլէյնի Կայր, որ մարմնազարդան վարժութիւնները շատ իր ուրիշ, ինչպէս որտորդութիւն, ձիարահուի լեժան, լոյսը, լեժիւրարութիւն, շատ միլիոն սուսերանաշտութեան դարձի Կանտու:

— Գիլլիսի հանրածանայ զիւնականութիւն մին, Բորթի. Վեյմիլայէն, իմարազող գրուցաւ: Զափառաց մը ֆրանսարկութեան իմարազած էր:

Ներքին հետաքրքրաշարժան այն է որ
որովհ. վերնվարդեն Պերկինի Համա-
նարարանին մէջ զնայան հիւանդու-
ան անց՝ դասախոս էր, և վերջերի ալ
Երթնինամիտութիւնն իւր ուսումնասի-
ութեան առարկայ բարձ էր:

ՆՈՐ ԱՆԵՆՈՐԷՆ ՆՈՐՈՐԹԻԿՆԵ

Մահապարտից երեսորականութեամբ
անթի ապրումն երկնորակաւութեան միակ
որ կրտսնութիւնը չէ զոր կ'ընէ նոր
կրտսնը, և մերկորական թիղնաւար
իւրեն ալ մի քանի շարաթիւնն ի գործ
փոխ դրուի Հարաւային Ամերիկայի մէջ
մերկորակ երկնորակ ալ միկող դառն
Ուրուկուէշի մայրաքաղաք Մոնթեվի-
էնէլ երկնորակութեամբ համակ զըր-
բոր, ի Պուէնո Սլէշէ, մայրաքաղաք
թիւնիւնին Հանրապետութեան և համա-
կըր Վիգոր առփերուն մէջ պիտի գրուի,
զի երկնորակութիւնը մի զրոյ պիտի
թիւնան, և երկող մայրաքաղաքաց հե-
տապորութիւնը՝ (400 քիլոմէթր՝ պիտի կըռ-
նեն անցին երկու ժամու մէջ եւեթ,
հնչ 400 քիլոմէթրն աւ անցին 100
անը մայրաքաղաք, և ամեն օրնից
առախու մընեն անգամ 7-8 ժամն առաջ
ն կրտս կ'ընայ այն հետապորութիւն:

Օր. ետիկ Պայ, Նէ-Ե-Ե-Ուրուի
լիւնիւնիւն, որ յանն առած էր 75
ուր մէջ աշխարհի շրջանն ընէ, Նիւ
որք միջապայման 72 օրէն Սան Ֆրան-
սիսէլէ մինչեւ Նիւ Եորք քաղաքաց ամ-
անն փայ եւանդակին ընդունելութիւն
ուսու երկնորակութեան ժողովրդէն, որ ջըմ-
ամանլիւնը ցուցցց այս յանդիպման Ամե-
րիկուէշին, ժամանակաւ ամենին օրընից
լիւնիւնիւն, ժամանակին, Իրեն իւն մրցող Օր-
իւնաւաւ, որ հախաւակ կողմէն ուղեւա-
ւած էր, ի Հոլոմ չաղեւաւուն հասած չիւ-
նիւնը, 75 կամ 76 օրէն պիտի վերադա-
նայ Նիւ Եորք:

Ե Դ Ի Պ Տ Ո Ս

Անցեալ տարւոյն մէջ Եգիպտոսի
առաջարկական հասոյթը՝ 9,719,000
լիպտական ոսկի էին, ժախքեր՝
523,000 ոսկի, որով հասուլից ա-
ւանելութիւն կար 196,000 ոսկու,
այց նոյն տարւոյ մէջ կալուածական
ուրքին ննկալութիւնէն 340,000 ոս-
կի պակաս հասոյթն առած էր, եմէ
եղբորի ջուրը բարձրացումը՝ շատ
պակաս պարմանաց մէջ տեղի չունե-
լաւ, հասուլ իր յախաւուն աւելի
մաքանակ իր լիւնէր, հաւապարա-
ւան գանձարանին պահեստի դումարն
յոյժմ 1,250,000 ոսկու բարձրացում:

ԻՄԵՆՈՐՈՐՏԱՅՈՐԷ

Անցեալ և նախընթաց երկու շա-
տաններուն մէջ, Աթլանտան Ովկիա-
տան յայժ պիւնիւնաւ էր, բայցմարիւ
առարկելութիւնը տեղի ունեցան,
ուր որս Ալէշէ-Նանը՝ մարտանաւ, որ
ուայթ կղզոյն եզրերը խրեցաւ, և
աւապսոր որ մի քանի նաւակներով
նեղուիւնեցաւ, որովհետեւ Աթլան-
տանեան փոթթրկին աստուկութիւնն
դայի կզաւ անցնիլական և իւրանաու-
ան եղբորց փայն և Ալպայի բուռն
սովորիկ ուրիշ անգամ ալ տեսնուած
ը, լիէն երկու շարաթիւն նոյն աստու-

